

POSTANOWIENIE

Dnia 30 sierpnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa A. M.
przeciwko I. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w N.
o zapłatę zadośćuczynienia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 30 sierpnia 2018 r.,
skargi strony pozwanej o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w N.
z dnia 21 grudnia 2016 r., sygn. akt IV Pa [...],

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w N. wyrokiem z dnia 30 czerwca 2016 r. zasądził od pozwanej I. Spółki z o.o. z siedzibą w N. na rzecz powódki A. M. kwotę 2.500 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia 30 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i zniósł wzajemnie koszty postępowania między stronami.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w N. wyrokiem z dnia 21 grudnia 2016 r. oddalił apelację pozwanej Spółki i orzekł o kosztach postępowania.

W ocenie Sądu Okręgowego to, że w sprawie nie zostały spełnione przesłanki mobbingu, wymienione w art. 94³ § 2 k.p., nie oznacza, że roszczenie powódki o zasądzenie zadośćuczynienia jest niezasadne. Zachowania pozwanego

pracodawcy w trakcie kontroli rzeczy osobistych i zatrzymywanie powódki w pracy przez uniemożliwianie jej przebrania się po zakończeniu zmiany, używanie wulgarnych słów przez Prezesa pozwanej Spółki naruszały bowiem w sposób bezprawny ciężące na pracodawcy obowiązki, powodując naruszenie dóbr osobistych powódki, jako pracownika. Tym samym powódka mogła domagać się od pracodawcy zadośćuczynienia za krzywdę stosownie do art. 448 k.c. Ogólna zasada wyrokowania, w myśl której sąd jest związany żądaniem pozwu, nie powinna być stosowana formalistycznie w tym rozumieniu, że korygując brzmienie tego żądania w sentencji wyroku na formułę, która w sposób nie budzący wątpliwości odpowiada rzeczywistym intencjom powoda, sąd narusza art. 321 k.p.c.

Skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku wniosła strona pozwana, wnioskując o uznanie prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w N. z dnia 21 grudnia 2016 r., sygn. VI Pa [...] doręzonego wraz z uzasadnieniem w dniu 17 stycznia 2017 r. w całości za niezgodny z prawem, opierając skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy a to: art. 24 k.c. w związku z art. 23 k.c., art. 24 k.c. w związku z art. 448 k.c. oraz art. 94³ k.p., art. 321 k.p.c. w związku z art. 187 k.p.c.

Wskazując na powyższe strona pozwana wniosła o przyjęcie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia do rozpoznania z uwagi na 1) oczywistą zasadność skargi w zakresie w jakim Sąd drugiej instancji nie uwzględnił w trakcie rozpoznawania środka odwoławczego zarzutu naruszenia prawa materialnego, które miało wpływ na wynik sprawy. Wspomniane naruszenie polegało na pominięciu zarzutu błędnego zastosowania art. 24 k.c. w związku z art. 23 k.c. w postaci dowolnego i jednostronnego uzupełnienia przez Sąd pierwszej instancji żądania powoda polegającego na sprecyzowaniu przez Sąd w uzasadnieniu wyroku dóbr osobistych, których naruszenia się dopatrzył w stanie faktycznym, który w toku całego postępowania, aż do zamknięcia rozprawy rozpatrywany był pod kątem zarzutu mobbingu; 2) oczywistą zasadność skargi w zakresie w jakim Sąd drugiej instancji oparł wydane orzeczenie na podstawie art. 24 k.c. w związku z art. 448 k.c., którego zakres zastosowania i okoliczności wymagające udowodnienia w toku procesu pozostają w rozbieżności

z art. 94³ k.p., będącym podstawą prawną prowadzonego postępowania sądowego do momentu bezpośrednio poprzedzającego wydanie wyroku po przeprowadzeniu wszystkich dowodów; 3) oczywistą zasadność skargi w zakresie w jakim Sądy obydwu instancji naruszyły w sposób rażący art. 45 ust. 1 Konstytucji RP przez rozpoznanie sprawy i wydanie wyroku z naruszeniem zasady sprawiedliwości i rzetelności postępowania; 4) oczywistą zasadność skargi w zakresie w jakim Sąd drugiej instancji oddalił zarzut naruszenia art. 321 k.p.c. w związku z art. 187 k.p.c. przez nieuwzględnienie rzeczywistego skutku naruszenia owego artykułu w postaci objęcia wydanym wyrokiem podstawy prawnej i połączonej z nią podstawy faktycznej, która nie była przedmiotem prowadzonego postępowania oraz o 5) stwierdzenie niezgodności z prawem kwestionowanego orzeczenia w całości.

Strona pozwana wskazała, że wyrządzenie szkody przez wydanie kwestionowanego wyroku uprawdopodobnione zostało tym, że skarżony wyrok utrzymywał w mocy wyrok Sądu pierwszej instancji nakładający na pozwaną obowiązek uiszczenia na rzecz powódki kwoty 2.500 zł tytułem zadośćuczynienia. Ponadto stwierdzone zostało, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie jest możliwe, ponieważ nie zachodzą przesłanki z art. 401 k.p.c. do wniesienia skargi o wznowienie postępowania, a wartość przedmiotu zaskarżenia jest zbyt niska (art. 398¹ k.p.c.), by w sprawie dopuszczalna była skarga kasacyjna.

Sąd Najwyższy, zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku przysługuje od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Przepis art. 424⁵ § 1 k.p.c. określa w sześciu punktach wymagania, jakim powinna odpowiadać skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku. Są to: oznaczenie wyroku i zakres jego zaskarżenia (pkt 1), przytoczenie podstaw

skargi oraz ich uzasadnienia (pkt 2), wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny (pkt 3), uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody (pkt 4), wykazanie, że wzruszenie wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (pkt 5) oraz wnioszek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem (pkt 6).

Każde z tych wymagań - na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę - ma charakter samoistny, powinno być zatem spełnione niezależnie od innych wymagań (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 lipca 2005 r., IV CNP 1/05, LEX nr 1109453; z dnia 18 stycznia 2006 r., III CNP 21/05, LEX nr 1107125; z dnia 7 sierpnia 2012 r., III CNP 14/12, LEX nr 1219514). Ponadto wymienione wymagania skargi mają charakter konstrukcyjny i powinny być spełnione kumulatywnie. To oznacza, że skarga niespełniająca któregośkolwiek z nich jest dotknięta tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków i podlega odrzuceniu *a limine*, bez wzywania do ich usunięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 marca 2015 r., II CNP 58/14, LEX nr 1659219; z dnia 11 maja 2017 r., III CNP 40/16, LEX nr 2332305; z dnia 13 lipca 2017 r., I CNP 3/17, LEX nr 2382432; z dnia 10 lipca 2017 r., I CNP 17/17, LEX nr 2338040).

W tym miejscu należy podkreślić, że postawienie przez prawodawcę w art. 424⁵ § 1 k.p.c. jako dwu odrębnych wymagań przytoczenia podstaw i ich uzasadnienia (pkt 2) oraz wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne (pkt 3), było zabiegiem w pełni świadomym i uzasadnionym. Po pierwsze, instytucja skargi, o której mowa, została ustanowiona w celu stworzenia możliwości realizacji uprawnień wypływających z art. 417¹ § 2 k.c., zagwarantowanych w art. 77 ust. 1 Konstytucji, przewidującym odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez niezgodne z prawem działania przy wykonywaniu władzy publicznej. Jest w tej sytuacji oczywiste, że niezgodność z prawem uzasadniająca odpowiedzialność Skarbu Państwa musi być - już na etapie wnoszenia skargi - jasno określona przez wskazanie przepisu, z którym skarżone orzeczenie jest niezgodne. Po drugie, same wady postępowania poprzedzającego wydanie skarżonego orzeczenia, wytykane w ramach podstaw, nie zawsze powodują niezgodność orzeczenia z prawem

(por. art. 424⁴ k.p.c.), a jeśli nawet tak się dzieje, to przepisy wskazane jako naruszone w ramach podstaw nie muszą być - i często nie są - tożsame z przepisami (przepisem), z którym orzeczenie jest niezgodne. Z tych przyczyn, zważywszy także na względy czysto normatywne, tj. na konstrukcję art. 424⁵ k.p.c., należy przyjąć, że nie stanowi spełnienia wymagania przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c. odwołanie się do podstaw skargi lub ich uzasadnienia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNP 2006 nr 7-8, poz. 140; z dnia 7 sierpnia 2012 r., III CNP 14/12, LEX nr 1219514). Obowiązek przytoczenia podstaw skargi oraz podania przepisów, z którymi zaskarżony wyrok jest niezgodny, dotyczy odrębnych elementów konstrukcyjnych skargi i wskazanie tylko jednego z nich nie jest wystarczające, nawet jeżeli w ocenie skarżącego, w obu przypadkach byłyby to te same normy prawne. Wskazanie zatem, że podstawę skargi stanowią zarzuty prawa procesowego oraz materialnego, które spowodowały niezgodność zaskarżonego orzeczenia z prawem albo, że skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż doszło do rażącego naruszenia wymienionych przepisów, nie stanowi spełnienia obowiązku podania przepisów, z którymi zaskarżone orzeczenie jest niezgodne (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2017 r., IV CNP 51/16, LEX nr 2255428 czy z dnia 19 marca 2015 r., II CNP 58/14, LEX nr 1659219).

We wniesionej skardze powołano podstawy prawne skargi wraz z uzasadnieniem, ale nie wskazano przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne. Braku tego nie usuwa wnioszek o „stwierdzenie niezgodności z prawem kwestionowanego prawomocnego orzeczenia w całości” czy wnioszek o „przyjęcie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia do rozpoznania z uwagi na oczywistą zasadność skargi w zakresie w jakim Sąd naruszył wskazane przepisy”. Spełnienie przesłanki przewidzianej w art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c. wymaga bowiem umieszczenia w skardze osobnej jednostki redakcyjnej, odrębnej od wskazania podstaw skargi i ich uzasadnienia, w której wskazane zostaną przepisy prawa, z którymi zaskarżony wyrok jest niezgodny (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 czerwca 2015 r., V CNP 61/14, LEX nr 1751870).

Konkludując, wniesiona skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem

prawomocnego orzeczenia nie zawiera odrębnego od podstaw skargi wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne, a więc nie spełnia konstrukcyjnego wymogu z art. 424¹ § 1 pkt 3 k.p.c., wobec czego podlega odrzuceniu *a limine*.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.